

Diacrítics i arguments raquítics

Pere Grau

Deixem-ho clar per endavant: no sóc cap savi coneixedor de la llengua fins als racons més amagats. Sóc (amb diacrític, si no seria un soc) senzillament un vell que va haver d'aprendre a escriure bé la seva llengua d'amagat i que des de llavors procura fer-ho tan bé com sap. En un parell d'articles a *Llengua Nacional*, ja fa temps que vaig exposar els efectes deplorables que a Alemanya ha tingut l'intent de «fer més fàcil la llengua». Ha estat un campí qui pugui, amb escriptors (i fins i tot diaris) que s'han negat a seguir la reforma. Una reforma que no ha aconseguit que més joves escrivissin correctament sinó que molta més gent ja no sabés quina era l'ortografia correcta. En resum, un campí qui pugui que hauria estat ben evitable. Per tots els sants, no fem res de semblant a Catalunya!

Quin inconvenient hi ha a saber distingir *dóna* de *dona*, *sóc* de *soc*, *bé* de *be*, *nét* de *net* o *séc* de *sec*? La llista

dels diacrítics més usats no és pas llarga i es pot intercalar en qualsevol gramàtica d'ensenyament. En la *Gramàtica essencial de la llengua catalana* d'Albert Jané (Barcanova, Barcelona 1986) n'hi ha prou amb una pàgina i mitja (97-98) per a enumerar-los.

Senyors filòlegs: la dificultat més gran del català per a qui l'ha d'estudiar no són ni de lluny els diacrítics, sinó l'ús dels pronoms febles. I què hem de fer? Escriure-ho tot sense guionets? O sense distingir entre *hi* i *ho*? O qualsevol barbaritat semblant? ¿O hem d'acabar usant un pidgin simplificat, com, per exemple: «Jo dir vostè ara dinar. Tenir gana»? Això sí que seria simplificar. ¿O, posats a fer, donar llibertat a cada criatura perquè ho escrigui tot com li sembli, i al diable amb Pompeu Fabra?

Sembla que els «moderns» partidaris d'un català *light* han aconseguit obrir forat a l'IEC. Tapin-lo ben de pressa. Contra totes les malvestats sofertes durant segles hem aconseguit d'arribar als nostres dies amb una llengua bellíssima (com ho són gairebé totes quan

se saben usar). I ara hem de començar a treure maons de l'edifici que tants patiments ha costat de construir i d'aguantar dret? No, no i no. Aquesta pretesa modernitat no seria altra cosa, amb tots els respectes, que una mal aconsellada claudicació.

Tornant a l'exemple de l'alemany. L'alemany, per a tots els estrangers, és una llengua molt més difícil del que pugui ser-ho el català. I per a les criatures alemanyes tampoc no és fàcil. Però qui ha dit que una llengua hagi de ser més fàcil que les matemàtiques o que la química? Una llengua es forma en el curs de segles i es converteix en una eina de comprensió dins un determinat grup humà. I tot el que caldria fer, seria

registrar i incorporar a la gramàtica els canvis naturals que experimenti en el curs del temps. Fer amb ella uns benintencionats experiments que alterin de cop el consens de comprensió crescut amb el pas de les generacions,

només porta confusió en els qui l'han d'aprendre i desorientació entre els qui l'han d'usar.

Senyors filòlegs: com que sé bé que no sóc cap be ni cap soc, que no tinc cap os d'ós, que la meva dona no em dona cap motiu de queixa i que m'agrada trepitjar el sòl a la llum del sol, i per evitar que després no sàpiga com expressar-ho, demano de genolls que no toqueu els diacrítics amb arguments tan raquítics. |

què
sí
bé
és
mò
vò
sè
us
pè
mà
més
dèu
té
sòn